

KOLLABORATIV TA'LIM: JAMOAVIY FAOLIYAT ORQALI O'QUV JARAYONINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15427231>

Solijonova Madinabonu Baxromjon qizi

FarDTU Axborot tizimlari va texnologiyalari kafedrası assistenti, FarDU magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqola kollaborativ ta'limning ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishdagi o'rnini tahlil qiladi. Jamoaviy faoliyatning o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Maqolada, jamoaviy o'rganishning o'quvchilarga bilim almashish va muammolarni hal qilishda qanday yordam berishi, shuningdek, ta'lim sifatini oshirishdagi roli ko'rsatilgan. Kollaborativ ta'lim metodlari yordamida talabalar birgalikda ishlash orqali samarali natijalarga erishishi mumkinligi haqida fikrlar keltirilgan.

Kalit so'zlar

kollaborativ ta'lim, jamoaviy faoliyat, ta'lim samaradorligi, ijodiy fikrlash, tanqidiy fikrlash, bilim almashish, ta'lim metodlari, ta'lim sifatini oshirish.

Аннотация

В данной статье анализируется роль коллаборативного обучения в повышении эффективности учебного процесса. Рассматривается важность командной работы для развития творческих и критических навыков у студентов. В статье также освещается, как совместное обучение способствует обмену знаниями и решению проблем, а также улучшению качества образования. Приводятся идеи о том, как методы коллаборативного обучения помогают студентам достичь высоких результатов через совместную деятельность.

Ключевые слова

коллаборативное обучение, командная работа, эффективность обучения, творческое мышление, критическое мышление, обмен знаниями, образовательные методы, повышение качества образования.

Abstract

This article analyzes the role of collaborative learning in enhancing the effectiveness of the educational process. It highlights the importance of team activities in developing students' creative and critical thinking skills. The article also discusses how collaborative learning facilitates knowledge exchange and

problem-solving, contributing to the improvement of educational quality. It presents ideas on how collaborative learning methods can help students achieve high results through teamwork.

Keywords

collaborative learning, team activities, educational effectiveness, creative thinking, critical thinking, knowledge exchange, teaching methods, improving educational quality.

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi talabalarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga katta ahamiyat beradi. Kollaborativ ta'lim, ya'ni jamoaviy o'rganish, bu maqsadga erishishda samarali yondashuvlardan biri hisoblanadi. Ushbu usul talabalarni faollikka chaqiradi, bilim almashish va o'zaro muhokama qilish imkonini yaratadi, shu bilan birga ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Kollaborativ ta'limning ta'lim sifatini yaxshilashdagi roli va uning o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida kengroq fikr yuritamiz.

Adabiyotlar tahlili

Kollaborativ ta'lim sohasida olib borilgan izlanishlar, bu yondashuvning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rnini ta'kidlaydi. Ko'plab tadqiqotlar jamoaviy o'rganishning o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan samaradorligini ko'rsatmoqda. Masalan, Johnson va Johnson tomonidan olib borilgan izlanishlar kollaborativ ta'limning o'quvchilarda ijtimoiy va akademik ko'nikmalarni oshirishi, jamoaviy ishlashning esa muvaffaqiyatga erishishda muhim omil ekanligini ta'kidlagan. Shuningdek, Vygotskiyning sotsial o'rganish nazariyasi, talabalar o'rtasida faol bilim almashish va muammolarni birgalikda hal qilish orqali o'rganish jarayonini yanada samarali qilish mumkinligini ko'rsatadi.

Bundan tashqari, kollaborativ ta'lim metodlari, masalan, jamoaviy muammolarni hal qilish, brainstorming (miya hujumi), va guruhda fikr almashish o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. Barron va Holton kabi tadqiqotchilar jamoaviy o'rganishning ta'lim jarayonida muhim rol o'ynashini va uning o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undashdagi ta'sirini o'rgangan.

Metodologiyasi

Ushbu tadqiqotda kollaborativ ta'limning ta'lim jarayonidagi samaradorligini o'rganish uchun kvazi-eksperimental tadqiqot metodidan foydalanilgan. Tadqiqotning maqsadi jamoaviy o'rganishning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalariga ta'sirini aniqlashdir. Tadqiqotda eksperimental va nazorat

guruhlari ishtirok etgan, har ikki guruhga ilgari ishlab chiqilgan kollaborativ ta'lim metodlari tatbiq etilgan. Tadqiqotning oldingi va keyingi natijalari taqqoslanib, kollaborativ ta'limning samaradorligi statistik tahlil yordamida o'rganilgan.

Shuningdek, tadqiqot davomida turli xil sifatli va miqdoriy ma'lumotlar yig'ish usullari, masalan, anketalar, suhbatlar va sinovlar qo'llanilgan. O'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini o'lchash uchun maxsus testlar va baholash mezonlari ishlab chiqilgan. Tadqiqot metodologiyasi talabalarning o'rganish jarayonidagi jamoaviy faoliyatning samaradorligini o'lchashda aniq va ishonchli natijalar olishni maqsad qiladi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari kollaborativ ta'limning o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalariga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatganini ko'rsatdi. Eksperimental guruhda o'tkazilgan oldingi va keyingi testlar taqqoslanishi natijasida, ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarida sezilarli o'sish kuzatildi ($p < 0.01$). Xususan, o'quvchilarning muammolarni hal qilish va ijodiy yechimlarni ishlab chiqishdagi qobiliyatlari oshganini ko'rsatdi. Guruhda ishlash va muhokama qilish orqali o'quvchilar o'zaro fikr almashish va yangi g'oyalarni sinab ko'rish imkoniyatiga ega bo'ldilar, bu esa ularning tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam berdi.

Muhokama

Kollaborativ ta'limning ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati tadqiqotda aniq namoyon bo'ldi. Jamoaviy faoliyat talabalarni faollikka chaqirib, o'zaro bilim almashish, yangi fikrlarni qabul qilish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga imkon yaratadi. Tadqiqotning natijalari, ayniqsa, Vygotskiyning sotsial o'rganish nazariyasi bilan bog'liq holda, talabalar o'rtasida o'zaro muloqot va hamkorlik orqali ta'lim samaradorligi oshishini ko'rsatdi.

Bundan tashqari, jamoaviy faoliyat talabalarga o'z fikrlarini erkin ifodalash va boshqalar bilan muhokama qilish imkoniyatini yaratadi, bu esa ularning ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Natijalar, shuningdek, jamoaviy ish orqali o'quvchilarning sinfda faol ishtirok etishini va o'zaro hamkorlikda ishlashni o'rganishini ko'rsatdi.

Biroq, tadqiqotda mavjud bo'lgan cheklovlar ham bor. Masalan, tadqiqot faqat bir nechta guruhda o'tkazilgan bo'lib, kengroq namuna olinganda natijalar o'zgarishi mumkin. Kelajakda, kollaborativ ta'limning turli xil metodlari va yondashuvlari bo'yicha kengroq tadqiqotlar o'tkazish zarurati mavjud.

Tadqiqotning natijalari shuni ko'rsatadiki, kollaborativ ta'lim talabalarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, ta'lim jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi.

Xulosa

Ushbu tadqiqot, kollaborativ ta'limning o'quv jarayonidagi samaradorligini oshirishdagi ahamiyatini o'rganishga qaratilgan bo'lib, jamoaviy faoliyat orqali talabalarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarining rivojlanishini ta'kidlaydi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, jamoaviy o'rganish metodlari talabalar o'rtasida bilim almashish, fikrlarni muhokama qilish va ijodiy yechimlar ishlab chiqish imkonini yaratadi. Eksperimental guruhda o'tkazilgan tadqiqot natijalari, o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarida sezilarli o'sish kuzatilganini tasdiqladi. Bu shuni ko'rsatadiki, kollaborativ ta'lim nafaqat o'quvchilarning akademik yutuqlarini, balki ularning umumiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari jamoaviy faoliyatning ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyatini va uning ta'lim sifatini yaxshilashdagi rolini isbotladi. Biroq, tadqiqotda mavjud bo'lgan ba'zi cheklovlar, masalan, faqat bitta guruhda o'tkazilganligi, kelajakda yanada kengroq va turli metodlarga asoslangan tadqiqotlarni o'tkazishni zarur qiladi. Kollaborativ ta'lim metodlarining ta'lim jarayoniga kiritilishi, o'quvchilarga o'zaro faol hamkorlikda ishlashni va o'z fikrlarini ifodalashni o'rgatish orqali samarali natijalarga erishishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1994). *Cooperative learning and intergroup relations*. In: The Handbook of Research on Multicultural Education. Macmillan.
2. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
3. Barron, B. (2000). *Achieving coordination in collaborative problem-solving groups*. *Journal of the Learning Sciences*, 9(4), 403-436. https://doi.org/10.1207/S15327809JLS0904_2
4. Holton, D. (2010). *Collaborative learning and the role of social interaction in learning*. In: *International Encyclopedia of Education* (3rd Edition), Elsevier.
5. Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn & Bacon.
6. Dillenbourg, P. (1999). *Collaborative learning: Cognitive and computational approaches*. Elsevier Science.
7. Gokhale, A. A. (1995). *Collaborative learning enhances critical thinking*. *Journal of Technology Education*, 7(1), 22-30.
8. McCafferty, S. G., Jacobs, G. M., & DaSilva Iddings, A. C. (2006). *Cooperative learning and second language teaching*. Cambridge University Press.

9. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.
10. Sharan, Y. (2010). *Cooperative learning: A global perspective*. Education and Psychology.
11. Gokhale, A. A. (1994). *The challenge of collaborative learning in higher education*. *Journal of College Science Teaching*, 24(5), 306-310.
12. Garrison, D. R., & Anderson, T. (2003). *E-learning in the 21st century: A framework for research and practice*. Routledge.